

**Austmarka Historielag.
Årsmøte onsdag 30. mars 2016**

Dagsorden:

1. Åpning og konstituering.
2. Beretning.
3. Regnskap.
4. Innkomne forslag.
5. Arbeidsprogram 2016.
6. Budsjett 2016.
7. Valg.

Kaffeservering og loddsalg.

Årsberetning for 2015 - Austmarka Historielag

Til Årsmøte 30. mars 2016.

Styret har i perioden bestått av:

Leder:	John Martin Øverby
Nestleder:	Kåre Lunderbye
Kasserer:	Rolf Amundsen
Sekretær:	Vidar Pedersen
Styremedl.:	Per Skoglund, Knut Holmen, Åge Sørmoen
Varamedl.:	Roland Paltiel, Arve Johnsen, Berit Solberg

Medlemmer i historielagets mange undergrupper er vist i eget vedlegg.

Styret har i perioden hatt 6 ordinære styremøter og behandlet 38 saker. I tillegg har flere av styremedlemmene deltatt på faglige møter. Laget hadde ved utgangen av virksomhetsperioden (pr. 31.12.2015) – ca. 780 medlemmer.

Som tidligere år har det også i år vært en formidabel dugnadsinnsats i Historielaget. Vi er ekstremt takknemlig for den velviljen bygdefolket viser oss ved å støtte oss på denne måten. Uten denne innsatsen ville det ikke vært mulig å inngangsette og gjennomføre så mange aktiviteter og prosjekter.

Austmarkamarken ble gjennomført lørdag 8. august. Marken er en av Historielagets største begivenheter. Den samler både bygdas egne innbyggere og mange tilreisende, i alt 850 inngangsbilletter ble solgt (voksne). Tar vi med barn, arrangører og utstillere, så kan vi regne med rundt 1200 besøkende. Overskuddet i år ble det største noensinne, - vel 60 000 kr. Alt i alt var det 40 boder for utstillere og diverse salg. Publikum fikk demonstrert lafting, produksjon av takstikker, garnfarging, sagskur på Sjøviksaga, hvordan lage vannledningsrør av tre med rørboremaskin, røykbadstue og saging med stokksag, I tillegg var det anledning til å gjøre nyttige kjøp av brukte eller nye ting i salgsbodene eller bare kose seg med grytstappe, rømmegrøt, kaffe og vafler. I tillegg var det kunnskapskonkurranse om gamle gjenstander, snekring for barna, skriveprøve, dyreskue, riding og kjøring med hundespann. All takk og ære til komite og medhjelpere for en vellykket gjennomføring.

Åpen Tundag. Tundagen har blitt en tradisjon og ble gjennomført med godt besøk lørdag 19. september. Laget solgte poteter fra Orala, prim, ost og lefser. I tillegg var det mulig å få kjøpt skrifter og bøker fra historielagets lager. Det var også rekordstort oppmøte av "kremmere", - folk som hadde noe å selge til de besøkende. Samme dag var det også "Brannvernets Dag" med ulike aktiviteter på Brannstasjonen. Denne samkjøringa gir de besøkende et variert tilbud og trekker folk til begge arrangementer.

Vandringer/utflukter. Det er arrangert 4 vandringer/utflukter i 2015. 10. juni til Høybygrenda, 31. mai til Håkerudtomta, 13. september til Lauvhøgda og Orala. Årets siste vandring gikk til Kjerret og Håvilrud 20. september. Omlag 30 ivrige vandrere har deltatt på hver av disse vandringene. Flere av turene er behørig omtalt i medlemsbladene.

Temadager på Arstun. I løpet av virksomhetsåret har historielaget gjennomført flere temakvelder/filmkvelder. Slektsforskning og gamle foto har vært temaer. Det har vært tre filmkvelder med varierende frammøte.

Finnskogrunden. Søndag 14. juni ble den første av de historieske stiene i Norge åpnet på Varaldskogen, nærmere bestemt i Lebiko. Iherdig innsats fra Turistforeningens lokallag, utmarkslagene og historielaget gjorde at stien på Austmarka ble den første av i alt 7-8 vanderruter som ble klargjort. Prosjektgruppa for Finnskogrunden har bestått av Åsmund Skadsdammen, Birger Nesholen, Kåre Lunderbye og Jan Martin Melbye.

Nystun. I løpet av året har anleggsgruppa med Per Skoglund i spissen lagt ned betydelig innsats for å ferdigstille andre etasje på Nystun. Historielaget har til hensikt å bruke rommet til forskjellige utstillinger, men i første omgang skal rommet møbleres med 50-talls inventar. Noe inventar er på plass, men vi vil fortsette å samle inn tidsriktige gjenstander. Målet er å kunne åpne rommet for publikum under den kommende Austmarkamarken.

Utvidelse av Kiærsaga/Tunet. Flere har sikker lagt merke til at det har vært anleggstrafikk på Kiærsaga i løpet av høsten. I forbindelse med veiarbeidet på Austmarka har vi fått overskuddsmasse slik at vi kan fylle opp og nyttegjøre oss området mellom Tunet, Kiærsagtomta og badeplassen. Området skal finplaneres slik at det kan brukes i forbindelse med ulike aktiviteter i regi av historielaget, idrettslaget og vellet.

Holmen Mølle. Etterlatte av Peter Meyer, har via Glommen Skog tilbudt historielaget å kjøpe Holmen Mølle med noe tilhørende tomt. Når denne årsmeldingen presenteres er kjøpet formelt i orden.

Badstua. Den nye badstua er behørig innviet, men det har vært litt problemer å få på plass en stabil badstuovn. Det er gjort flere forsøk med varierende hell, men nå ser et ut til at det er funnet en løsning som vil vare. Det har uansett blitt gjennomført badstubading i 2015 med godt besøk, - 10-15 badeglade hver gang. Tradisjonen med badstubading siste lørdag hver måned i vinterhalvåret vil fortsette.

Bedafors/Sikåa. Tungruppa i historielaget har stilt opp og ryddet stiene i området rundt Bedafors og langs Sikåa. Etter samtaler med kommunen er det nå besluttet at de tar ansvaret for rydding med omlag en tredjedel av området hvert år.

Gjenstandsregistrering. Historielaget har gjennom "et langt liv" samlet en betydelig mengde historiske gjenstander, men vi har manglet et system for å holde orden på samlingen. I påvente av at Norsk Skogfinsk Museum skal bestemme seg for et program for bilde- og gjenstandsregistrering har vi gått igjennom samlingen for å kartlegge hva vi har og hvor tingene befinner slik at det skal spare oss for jobb når programvalget foreligger.

Fotosamligen. Fotosamlingen øker jevnt og trutt og som for gjenstandene venter vi på et program for å gjøre samlingen søkbar. Vi har hatt fokus på konfirmantbilder det siste året og ønsker bistand fra dere for å gjøre denne samlingen komplett. Vi har oversikt over hvem som var konfirmanter det enkelte år, men vi trenger hjelp til å plassere navn på rett person i bildet. Dessuten mangler vi bilde fra enkelte konfirmantkull.

Samarbeid med andre organisasjoner.

Siden vi er en avdeling under Norsk Skogfinsk Museum (NSM) er vi representert i NSM sitt styre og i representantskapet. Vi deltar, sammen med de andre historielagene i kommunen, i Kongsvinger Museumsforening. Historielaget har deltatt på Finnskogtinget og er representert i styret for Skogfinske interesser i Norge og Solør/Värmland Finnkulturforening.

Gaver. Historielaget har også i år mottatt gaver, både gamle, historiske gjenstander og materialer/ting til bruk i den daglige driften, samt pengegaver. Styret retter en stor takk til giverne. Gavene er behørig omtalt i medlemsbladet.

Andre aktiviteter.

- Velikehold og opprusting i Orala (se egen årsmelding fra Oralas Venner)
- Medlemsbladet - 4 nummer.
- Kalender - 2016 produsert og solgt.
- Hjemmesida - videreført og oppdatert fortløpende.
- Utleie - Arstun og Bråastua.
- Vedlikehold av utearealene på Bygdetunet og ved Arstun.
- Vedlikehold av bygninger og maskiner.
- Dugnader - det er gjennomført flere større og mindre dugnader.
- Påskjønner - grill-/dugnadsfest på Tunet.
- Midtsommertreff med grill - samarbeid med Austmarka Vel.
- Guiding - skoleklasser, vandregupper og besøk fra inn- og utland.

Årsberetning Orala

Foreningen Oralas Venner er ansvarlig for den daglige drift av Orala. Styret i Oralas Venner består av Ellen Mette Nielsen, Øyvind Strandseter og Åge Sørmoen. Orala eies av Norsk Skogfinsk Museum og Austmarka Historielag.

De aktive medlemmene i venneforeningen har notert ca. 800 dugnadstimer. Mye av arbeidet går med til daglige gjøremål som rydding, vasking, gjerding, hogging av ved og krattskog samt slått av gras og høy.

Vi har 15 hus å holde oppsyn med. Alle er gamle, opptil 250 år, så dette krever kontinuerlig vedlikehold. Vi må stadig yte «førstehjelp» med tak og vegger. I våningshuset er vinduene oljet og kittet, takrenner til låven er skaffet, og det er satt opp informasjonstavle ved husveggen. I låven er det satt opp strømledninger, og det er snekret hyller i traktorgarasjen.

Vi har dyrket litt poteter og havre, men det som skulle bli julenek, ble mest ugras. Vi har solgt noe kugjødsel, ved og poteter. Den øvrige dyrka jorda blir brukt til grasdyrking, og annen innmark blir beitet.

Orala ligger langs den historiske stien Finnskogrunden. Dette har ført til større besøk på finnetorpet enn tidligere. Vi har også hatt flere grupper her som har fått omvisning.

Styret i Oralas Venner.

Austmarka Historielag. Undergrupper 2015

Tunkomiteen:

Knut Holmen (leder), Randi Tjernsby, Svein Egil Sjøvika,
Åge Karterud, Kjell Øverby, Emmy Østgård.

Bilder, intervjuer og skrifter:

Åge Sørmoen, Vidar Pedersen, Kåre Lunderbye, Kim Larsen
og Elisabeth Johansen

Anleggsgruppa:

Per Skoglund, Tore Eriksen, Per Thoresen Møller og Yngve Fjellseth

Markenskomiteen:

John Martin Øverby, Rolf Amundsen, Kristin Lysen, Thor Bråthen,
Reidar Linna, Arve Westgård og Toril Westgård.

Styret i Oras Venner:

Øyvind Strandseter, Ellen Mette Nilsen og Åge Sørmoen.

Representantskapet i Norsk Skogfinsk Museum (NSM):

Rolf Amundsen (representant 1), Anne Lise Solbergseter (personlig vara)
John Martin Øverby (representant 2), Kåre Lunderbye (personlig vara)

Styret i Kongsvinger Museumsforening (KMF):

Rolf Amundsen (representant), Kåre Lunderbye (vara).

Utleiere av Arstun og Tunet:

Elisabeth Lindberget og Åse Wilhelmsen.

Vaktmester Arstun:

Per Thoresen Møller.

Skinnarbøl skolemuseum – vertskap

Eivor Dahl og Else Trosholmen

Kulturminnegruppa:

Siw Berg, Leif Helge Nabben og Sissel Trosholmen.

Redaksjonskomite for medlemsbladet:

Åge Sørmoen og Vidar Pedersen.

Bygdebok-komite:

Kåre Lunderbye, Åge Sørmoen, Rolf Amundsen, Vidar Pedersen.

Valgkomite:

Tove Embre, Gunn Aaserud og Bjørn-Ulf Østgård

Forslag til arbeidsprogram 2016.

Oppgaver:

- Fortsette vedlikehold, bruk og presentasjon av Orala.
- Vedlikehold og bruk av Smedhaugen.
- Kulturminneregistrering.
- Innredning av Nystun.
- Arrangere temakvelder på Arstun.
- Arrangere Austmarkamarken.
- Arrangere Tundag/Julemarked
- Gi ut 4 nummer av medlemsbladet.
- Gi ut kalender.
- Arrangere vandringer.
- Gjøre Holmen Mølle klar til maling av korn.
- Røykbadstua holdes åpen.
- Vedlikehold av bygninger på Bygdetunet.
- Utvidelse/påbygg på Arstun.
- Guiding/guidekurs.
- Gjenstandsregisteret skal være klart.
- Lagerrydding.
- Oppdatering av gravminneregisteret.
- Tunet, mølleområdet og Sikåa/Bedafors skal holdes i orden.
- Ferdigstille dialektordbok for salg under Austmarkamarken.
- Holde Bygdetunet åpent med servering på sommeren.
- Ferdigstille området ut mot Fagernessjøen.
- Pusse opp kiosken og Stråhatten.
- Finne egnet, permanent plassering av stikkemaskin og rørmaskin.
- Gjøre loftet på Arstun om til egnet lagerplass.

Oppgavene er nevnt i tilfeldig rekkefølge uten noen form for prioritering.

